

I sin beretning på D.H.F.s årsmøde i Frederikshavn kom formanden, museumsinspektør, dr. phil. Olaf Olsen, bl. a. også ind på spørgsmålet om statsstøtten til de amtshistoriske årbøger. Der var sket en forhøjelse fra 36.900 kr. til 38.000 kr., men da samtidig to nye foreninger havde opnået andel i tilskudene, har en række foreninger måttet notere en nedgang på 50–250 kr. Samtidig med denne reduktion af tilskudene er der imidlertid kommet et helt nyt moment ind i sagen om statsstøtten, nemlig MOMS'en. Som følge af denne nye afgift må nu en del af foreningerne yde mere til statskassen, end de modtager fra den. De historiske foreninger er blevet et beskatningsobjekt.

Der kan være god grund til at se lidt nærmere på disse ejendommelige forhold, der af dr. Olaf Olsen blev fremdraget på årsmødet. Statsstøtten til de historiske foreninger har altid været såre beskeden, men er dog i de senere år kommet op på 900–2250 kr. til foreningerne, gradueret efter medlemstal, idet en enkelt forening, Historisk Samfund for Sønderjylland, der udgiver to tidskrifter, sidste år har modtaget 2700 kr. Men set på baggrund af de millionbeløb, der i de senere år i stærkt stigende takt er anvendt på kunsthåndværk, orkestre, teater m. v., kan forøgelsen af tilskudene til udgivelsen af historiske årbøger kun opfattes som en dråbe i havet. Forøgelsen dækker langtfra de voldsomme stigninger i trykkeomkostningerne, hvilket da også har medført, at der sidste år har kunnet konstateres en meget mærkbar nedgang i omfanget af de historiske amtsårbøger. Af en undersøgelse, som omfatter 16 årbøger, fremgår, at der i 1965 i disse årbøger bragtes 3094 sider, medens sidetallet 1966 var 2702, altså en tilbagegang på næsten 400 sider eller 13% på et år. Der er altså en virkelig og øjeblikkelig udsigt til, at udgivelsen af en del af årbøgerne kan komme i farezonen.

Hertil vil de bevilgende myndigheder måske indvende, at foreningerne kan imødegå denne udvikling ved at sætte medlemsbidragene i vejret. Dette er også sket i betydelig udstrækning, men der er visse grænser for, hvor meget kontingenterne kan forhøjes, uden at der sker frafald af medlemmer. Meget højere end 20 kr. i årligt medlemskontingent kan og bør man vist ikke gå. Og set på baggrund af den støtte, der i øvrigt tilflyder kulturlivet, synes det lidt småligt, at staten kun tilgodeser det i folkeligt henseende meget værdifulde arbejde i de historiske foreninger med beløb, som kun kan anses for en klatskilling. Det kan

i hvert fald ikke bidrage til at opmuntre de mange gode og ulønnede medarbejdere til en yderligere indsats i et væsentligt kulturelt arbejde.

Og hertil kommer så MOMS'en, der næsten kan slå bunden helt ud af det historiske arbejde. Det har været nævnt i dagbladene, at tidsskriftet Skalk, der ikke modtager statsstøtte, skal betale 20.000 kr. i MOMS for det første halve år. Historisk Samfund for Sønderjylland vil af sine to tidsskrifter og bogudgivelser nå op på et afgiftsbeløb, der nærmer sig de 20.000 kr., og Historisk Samfund for Fyns stift vil komme til at betale lige så meget i MOMS, som foreningen hidtil har modtaget i statsstøtte. For en del af de små foreninger vil MOMS-betalingen måske endda blive mere mærkbar og endnu mere hæmmende på deres arbejde. Denne ordning er uholdbar.

Det kan ikke undgås, at den virker deprimerende på medarbejderne i det lokalhistoriske arbejde, især da når disse samtidig ser, at sportsarrangementer – også professionelle boksekampe – er undtagne fra MOMS-betalingen. Man fristes til at spørge, om politikerne da virkeligt mener, at det folkeligt historiske arbejde er så underlødigt i sammenligning med den (u)sportslige professionalisme, at der skal betales skat heraf? Det gør de naturligvis ikke, og vi må vel – ihukommende redaktør Verner Hansens udmærkede foredrag på Frederikshavnsrådet – gribe i vor egen barm og spørge, om vi har gjort nok for at henvende politikernes opmærksomhed på vort arbejde og vore problemer. Det har vi næppe, og der er vel derfor ingen vej udenom, at også vi må i bokseringen – den politiske boksering. Vi må overbevise politikerne om, at det lokalhistoriske arbejde er en så værdifuld islet i det danske kulturliv, at det fortjener støtte på lige fod med andet kulturelt arbejde, og at det i hvert fald ikke skal være et skatteobjekt. Måske kan MOMS'en ikke eftergives af rent tekniske grunde, men i så fald må statsstøtten til de historiske årbøger i hvert fald omgående forhøjes med de beløb, som foreningerne må erlægge i MOMS. Herudover må tilskudene søges øget i trit med de stigende priser og med den forhøjede aktivitet i foreningerne, og endelig må det være vor opgave at søge det lokalhistoriske arbejde anerkendt som ligeberettiget til at modtage tilskud fra stat og kommune af samme omfang som andet kulturarbejde gør det. Vort mål må være at få gennemført en 10-dobling af tilskudene. Først så kører vi på lige hammel.

Peter Kr. Iversen

Note. Efter at ovenstående kommentar er skrevet, er professionel sport i nogen grad blevet MOMS-beskattet, men dette ændrer intet i den situation, at det folkeligt historiske arbejde stadig er stedbarn i sammenligning med andre former for kulturaktivitet. Der er derfor i øjeblikket ingen grund til, at vi lægger boksehandskerne på hylden.